

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola s polským jazykem vyučovacím Třinec,
Nádražní 10, okres Frýdek-Místek**

Nádražní 10, 739 61 Třinec-Staré Město

Identifikátor školy: 650 019 962

Termín konání inspekce: 20. – 23. duben 2004

Čj.:	n6-1185/04-11035
Signatura:	kn2cx138

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce
- ❖ materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce
- ❖ průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v době inspekce

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola s polským jazykem vyučovacím Třinec, Nádražní 10, okres Frýdek-Místek vznikla sloučením Základní školy s polským jazykem vyučovacím Třinec, Nádražní 10, okres Frýdek-Místek se Základní školou s polským jazykem vyučovacím Třinec-Oldřichovice 210, okres Frýdek-Místek, s Mateřskou školou-Przedskole Třinec, Oldřichovice 210 a s Mateřskou školou-Przedskole Třinec, Dolní Lištná 172 a získala právní subjektivitu 1. ledna 2003. Je příspěvkovou organizací, zřizovatelem je Město Třinec, se sídlem na adrese: Jablunkovská 160, 739 61 Třinec.

Škola poskytuje základní vzdělání v rozsahu 1. – 9. ročníku a realizuje vzdělávací program Základní škola pro školy s polským jazykem vyučovacím včetně Úprav a doplňků. Ve školním roce 2003/2004 organizuje výuku 214 žáků ve třinácti třídách. Do školy dochází i pět žáků z Ropice, jeden žák z Vendryně a jeden žák z Hrádku.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pedagogický kolektiv základní školy (dále ZŠ) tvoří dvacet sedm pedagogů (sedm vyučujících vyučuje na částečný úvazek). Všichni učitelé splňují odbornou a pedagogickou způsobilost, kterou stanovuje vyhláška o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků. Výchovná poradkyně neabsolvovala kvalifikační studium pro výchovné poradce. Přímá vyučovací povinnost všech vyučujících i souběžné působení v jednotlivých třídách odpovídá provozu a počtu dětí. Výuku v jednotlivých ročnících přidělil ředitel s přihlédnutím ke zkušenostem, ale i potřebě vyučujících získat celkový přehled o požadavcích osnov a návaznosti učiva. Ředitel byl jmenován do funkce k 1. lednu 2003. Provoz školy zajišťuje čtrnáct nepedagogických pracovníků.

Organizace výchovného a vzdělávacího procesu včetně provozu školy se řídí celoročním plánem práce, v němž jsou zakotveny úkoly z oblasti výchovy a vzdělávání, delegovány kompetence na jednotlivé pracovníky školy, organizační schéma vymezuje jednotlivé funkční pozice - úkoly, správcovství sbírek, vedení soutěží v jednotlivých předmětech, organizaci školního roku, termíny školních akcí, třídních schůzek, konzultačních dnů, prázdnin. Součástí celoročního plánu jsou i jednotlivé řady, v nichž jsou stanovena pravidla, pokyny, povinnosti i práva zaměstnanců školy, žáků i rodičů. Patří sem též plán práce výchovné poradkyně. Pokud jde o předmět cizí jazyk, je význačným kladem, že část vyučujících se dokonce při vysokoškolském učitelském studiu věnovala přímo studiu cizího jazyka jako vyučovacího předmětu. Někteří z vyučujících cizích jazyků zahájili (případně již úspěšně ukončili státní zkouškou) další studium cizích jazyků na vysoké škole nebo jazykové škole.

Učitelé se podle potřeby zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných jak školskými vzdělávacími organizacemi - Pedagogické centrum Český Těšín a Středisko služeb školám a informačních technologií Frýdek-Místek, tak dalšími vzdělávacími agenturami a instituty. Nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou však limitovány omezenými finančními prostředky.

Začínajícím učitelům a učitelům bez příslušné aprobační je poskytována metodicko-administrativní pomoc prostřednictvím uvádějících učitelů, jmenovitě určených ředitelem školy.

Vedení školy má dobré podmínky pro stabilizaci pedagogického personálu.

Osobní iniciativa ve věci profesního růstu zaměstnanců je podporována, pedagogická i další činnost pracovníků je mj. ohodnocena i osobními příplatky, jež jsou modifikovány na začátku školního roku. Odměny jsou poskytovány dvakrát během kalendářního roku, zpravidla v měsících prosinci a červnu.

Kritéria hodnocení jsou zaměstnancům známa a jimi respektována.

Plán práce školy rozpracovaný do jednotlivých kapitol je srozumitelný, průběžně je doplňován o nové poznatky, vždy prodiskutován a následně schvalován pedagogickými zaměstnanci školy v rámci jednání pedagogické rady. Samostatně vydaný vnitřní předpis Řád školy deklaruje práva a povinnosti žáků s důrazem na respektování osobnosti žáka a dodržování článků Úmluvy o právech dítěte, je vyvěšen ve společných prostorách školní budovy. Dále ředitel po projednání v pedagogické radě vydal Řád školní družiny, schválil řady odborných učeben a tělocvičny. Předložený Plán práce pro školní rok 2003/2004 posléze obsahuje podrobné plány akcí na stávající školní rok jak metodického sdružení, tak předmětových komisí.

Informační systém školy je účinný, existují v něm funkční zpětné vazby. Je zabezpečován týdenními plány, které stanovují úkoly, činnost a metodiku jejich zabezpečení a mají informativní hodnotu sdělení zaměstnancům.

Pracovníci školy i žáci mají přístup k potřebným informacím. Na poradách na všech úrovních ředitel po konzultaci s poradním týmem v předmětné věci ukládá aktuální nebo mimořádné úkoly se stanovením termínů pro jejich realizaci. Veškeré potřebné informace se dovídají pracovníci školy prostřednictvím nástěnky ve sborovně nebo ústně. Žákům slouží k předávání informací nástěnka školy, vitríny, školní rozhlas, nástěnka výchovné poradkyně. Další informace jim předávají třídní učitelé a ostatní pracovníci. Předávání informací je rychlé a úplné.

Informace o žácích jsou zákonným zástupcům poskytovány na třídních schůzkách, v akutních případech písemně, telefonicky nebo při osobním jednání, dále pak formou informačních zápisů v žákovských knížkách, čímž je dán základní kontakt v interakci škola - rodina. Náměty a připomínky rodičů jsou dle povahy věci a možností školy akceptovány.

Škola je předplatitelem sedmi titulů časopisů se školskou tematikou a odborných periodik.

Z pohovoru s některými pracovníky školy a subjektivního hodnocení v době inspekční činnosti je zřejmé, že jsou ke škole a jejím cílům loajální a vztahy mezi nimi lze označit jako velmi dobré.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Školu na Nádražní ul. navštěvují žáci prvního až devátého ročníku, v Oldřichovicích prvního až pátého ročníku. Hlavní budova je tvořena třemi objekty, v nichž jsou umístěny třídy prvního i druhého stupně, tělocvična, jídelna a školní družina. Budova elokovaného pracoviště je tvořena jedním objektem s třídami prvního stupně, školní družinou a školní jídelnou umístěnou v suterénu. Žákovský nábytek v hlavní budově je nový, případně zánovní, čistý a svou velikostí vyhovuje antropometrickým požadavkům. V základní škole v Oldřichovicích je starší, částečně opotřebený. Malba stěn a výzdoba v učebnách působí příjemným dojmem. Televizí a videem jsou vybaveny dvě třídy prvního stupně, všechny třídy druhého stupně a rovněž pět odborných učeben. Též vedlejší budova je vybavena videem a televizí.

Škola disponuje dvěma odbornými učebnami pro výuku počítačové techniky a informatiky, třemi jazykovými učebnami, dále odbornými učebnami fyziky, chemie, přírodopisu, výtvarné výchovy a učebnou hudební výchovy. Využití počítačové techniky žáky v rámci vyučovacího procesu v elokovaném pracovišti Trinec-Oldřichovice je minimální.

Materiální podmínky výuky sledovaných předmětů jsou dobré, třídy odpovídají běžnému standardu, estetická výzdoba se vztahuje k probíraným tématům v hodinách, vhodně je využito výtvarných prací žáků.

Pro výuku předmětů polský jazyk a český jazyk je škola vhodně vybavena jazykovými příručkami (např. Słownik ortograficzny, nová vydání školních Pravidel, starší vydání Slovníku spisovné češtiny a Stručné mluvnice české) a pomůckami. Výuce polského a českého jazyka (ale i dalších předmětů) slouží bohatá školní knihovna (cca 1 900 svazků). Pro jazykovou výuku jsou využívány nejčastěji běžné třídy, ale i počítačová učebna, učebna hudební výchovy (možnost využít pianino) nebo školní knihovna. Vyučující jsou vybaveni kazetovými magnetofony, někdy jde i o kombinaci s přehrávačem kompaktních disků. V učebnách působily pozitivně materiály související s jazykovou výukou. Vybavení pomůckami pro výuku anglického a německého jazyka je na vcelku velmi dobré úrovni (nástěnné tabule s přehledy gramatiky, kartičky, magnetofonové kazety, kompaktní disky, malé slovníky pro žáky, cizojazyčné mapy). V posledním období byly pořízeny výukové programy pro práci na počítačích. Pokud jde o odbornou literaturu pro kabinet cizích jazyků, bude žádoucí postupně dále doplňovat stávající fond dalšími velkými slovníky, mluvicemi cizího jazyka a didaktikou výuky cizího jazyka. Žáci byli vybaveni kvalitními učebnicemi německého i anglického jazyka. V německém jazyce jsou využívány učebnice různých autorů. V anglickém jazyce jsou používány učebnice dvou anglických nakladatelství. Všichni žáci jsou dostatečně vybaveni učebnicemi pro výuku zbývajících předmětů, v některých třídách i cvičebními a pracovními sešity. Jsou využívány i polské učebnice edice „Nowa Era“. Všichni učitelé mají k dispozici standardně vybavené samostatné kabinety.

Na základě zjištěných skutečností lze konstatovat, že materiálně-technické podmínky umožňují a podporují efektivní vzdělávání a výchovu a umožňují efektivně realizovat výchovně vzdělávací program vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Materiální zdroje jsou využívány účelně, ředitel školy pracuje s plánem kontrol, provádí analýzy zjištěných skutečností a seznamuje s nimi příslušné pracovníky.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Vzdělávací programy

Realizace vzdělávacího programu

Základní škola realizuje v plném rozsahu vzdělávací program Základní škola, č. j. 16 847/96-2, s platností od 1. září 1996, ve znění úprav č. j. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998, včetně poznámek a řídí se učebním plánem pro základní školy s polským vyučovacím jazykem č.j. 21 592/99-22 ze dne 25. června 1999. Vzdělávací program je rozšířen o učivo týkající se předmětu polský jazyk. Polský jazyk je v 1. ročníku vyučován dle osnov pro ZŠ s polským vyučovacím jazykem (dále jen PZŠ) - dokument byl schválen MŠMT ČR v roce 1993. Ve 2. - 5. ročníku je polský jazyk vyučován dle učebních osnov zpracovaných Pedagogickým centrem pro polské národnostní školství v Českém Těšíně v roce 1997 a v 6. - 9. ročníku je polský jazyk vyučován podle osnov pro PZŠ schválených MŠMT ČR č.j. 16 383/95 - 21. V předmětu dějepis vyučující doplňují tematické plány o učivo z dějin Polska. Rozsah doplnění je přiměřený výuce učiva z dějin České republiky. Obdobně je postupováno i v zeměpise.

Vzdělávací program je realizován v souladu se zařazením do sítě škol.

Byla kontrolována platnost příslušných schválených učebních dokumentů a porovnána s realizovaným plánem školy, s rozvrhem hodin a posouzeny odchylky z hlediska povolené tolerance.

Výuka je v souladu s učebním plánem sledovaného vzdělávacího programu.

Dále byly ve sledovaných předmětech porovnány plány vyučujících s platnými učebními osnovami a se zápisy v třídních knihách. Žádné nedovolené diference nebyly zjištěny, zákonem předepsaný soulad výuky se schválenými učebními dokumenty je dodržen.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Způsob kontroly plnění učebního plánu a osnov je účinný.

Rozvrh hodin respektuje psychohygienická hlediska, předložený školní řád obsahuje všechna ustanovení závazné právní normy rozšířená o články Úmluvy o právech dítěte, provozní řády odborných učeben jsou funkční.

Organizace výchovně- vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství zajišťuje zkušená učitelka, která neabsolvovala kvalifikační studium pro výchovné poradce. Potřebné znalosti a dovednosti získává prostřednictvím školení a kurzů pro výchovné poradce. Má vytvořeny dobré podmínky prostorové, časové i materiální. Oblasti činnosti výchovného poradce vyplývají z plánu práce, který je rozpracován do jednotlivých měsíců a průběžně naplňován. V něm je zahrnuto profesní poradenství, péče o žáky s výukovými potížemi, výchovnými problémy a zdravotním postižením, spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou. Výchovná poradkyně spolu s ředitelem školy a s dalšími pedagogickými pracovníky participuje na zpracování dokumentace integrovaných žáků, zejména individuálního vzdělávacího programu, který je pravidelně vyhodnocován. Výchovná poradkyně poskytuje konzultace pro rodiče i žáky při výběru možností dalšího studia, při případném přechodu na jinou školu, nebo volbě dalšího povolání. Zpracovává přehledy o přijetí žáků do škol. Ve své práci vychází i z dobře zpracovaného Minimálního preventivního programu, který zajišťuje rovněž zkušená a proškolená vyučující a který je koncipován především jako protidrogový program zaměřený na prevenci zneužívání návykových látek a prevenci rizikového chování žáků a koresponduje s plánem výchovného poradce. Má stanoveny konzultační hodiny pro žáky i jejich rodiče. Důležitá telefonní čísla jsou sdělena učitelům i žákům, nezbytné informace jsou na nástěnce v budově školy.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech polský jazyk, český jazyk, anglický jazyk a německý jazyk

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech polský, český, anglický a německý jazyk je založeno na poznatcích z hospitací ve dvou vyučovacích hodinách polského jazyka a v šesti hodinách českého jazyka, ve čtyřech hodinách anglického jazyka (včetně jedné hodiny anglického jazyka vyučovaného jako volitelný předmět – druhý cizí jazyk) a ve dvou vyučovacích hodinách německého jazyka.

Vyučujícím se dařilo splnit cíle výuky, které si naplánovali ve svých písemných přípravách na vyučovací hodiny. Probírané učivo navazovalo na poznatky, jež žáci získali v předchozích letech. Celkově je plánování výuky polského, českého a německého jazyka vynikající. Rozvržení výuky anglického jazyka má běžnou úroveň. Význačným kladem učebního plánu školy je nabídka studia druhého cizího jazyka jako volitelného předmětu. Zároveň je třeba uvést, že přidělená jednogodinová dotace pro druhý jazyk je sice v souladu s úpravou učebního plánu, ale z hlediska jazykové výuky samotné je nedostačující. Při plánování výuky anglického jazyka přesunuly vyučující probírání některého gramatického učiva, s jehož prvním uvedením počítají osnovy 5. ročníku, do ročníků vyšších. Jde o budoucí čas vyjádřený pomocí will (z ročníku pátého až do ročníku osmého), minulý čas je v souladu s osnovami alespoň v minimálním rozsahu probírán už v 5. ročníku (minulý čas pomocných sloves be a have). První seznámení s minulým časem pravidelných sloves je přesunuto z 5. do 7. ročníku. Ve volitelném předmětu anglický jazyk (druhý jazyk) se nepočítá např. s probráním učiva o předpřítomném čase.

Všichni vyučující jazyků získali odbornou a pedagogickou způsobilost, což mělo pozitivní vliv na všechny sledované oblasti výuky. Většina z vyučujících angličtiny a němčiny získala odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku cizího jazyka v základní škole, případně zahájila rozšiřující vysokoškolské učitelské studium cizího jazyka (ve zbývajícím případě jde o zkušenou vyučující s dlouhou praxí), a proto jim výuka cizího jazyka nečinila potíže, pokud jde o volbu a zvládnutí metod výuky.

Materiální podmínky pro jazykovou výuku rovněž podpořily splnění naplánovaných cílů výuky (jazykové příručky, magnetofony, kazety, kartičky, obrazový materiál).

Při práci s žáky převažoval frontální způsob výuky. V několika případech byla vhodně zařazena i práce ve dvojicích či ve skupinách. Vnitřní členění hodin podporovalo aktivitu žáků. Bylo pamatováno i na relaxaci, jindy se střídaly různě náročné činnosti, takže tempo výuky bylo přiměřené. Při výuce českého jazyka nebyla použita didaktická technika. Při výuce anglického jazyka byly použity kazetové magnetofony a nahrávky. Vyučující vedli cizojazyčnou výuku (tedy i výuku českého jazyka) pomocí pokynů v cizím jazyce. Vyučující se v hospitovaných hodinách cizích jazyků snažili zařadit nácvik a upevňování komunikativních dovedností žáků pomocí dialogů či delšího samostatného projevu žáků (popis obrázku), snažili se vhodnými otázkami vést žáky k vyjádření vlastního stanoviska, iniciovali diskusi. Jednotlivé chyby ve výslovnosti byly vyučujícími opravovány.

Všichni vyučující pamatovali na motivaci žáků. Velmi vhodně využili nedávných Velikonoc, snažili se i o výchovné využití probíraného učiva, promyšleně navozovali motivačně působící situace. Nezapomněli ani na závěrečné shrnutí učiva. V cizím jazyce dovedli zařadit motivační aktivity doporučené osnovami pro jazykovou výuku (píseň, říkanka, jazyková hra s konkrétním zacílením). Dařilo se udržet zájem žáků o předmět.

V hodinách panovala potřebná pracovní atmosféra, žáci akceptovali pravidla komunikace ve třídě. Pokyny vyučujících byly srozumitelné, jednoznačné.

Ve většině sledovaných hodinách byla práce žáků průběžně hodnocena adresnými pochvalami, objevilo se i hodnocení žáků známkou, byť ne v každé hodině. Žáci však nebyli vybízeni k hodnocení spolužáků a k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu z oblasti jazykové výchovy (polský jazyk, český jazyk, anglický a německý jazyk) jsou hodnoceny stupněm vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice, fyzice a chemii

Hospitována byla výuka matematiky na 1. i 2. stupni ZŠ a výuka fyziky a chemie. Časové hodinové dotace ve sledovaných předmětech jsou v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu. Učivo v hospitovaných hodinách odpovídalo osnovám a výukový cíl byl přiměřený možnostem žáků. Ve většině hodin bylo probíráno nové učivo, ve dvou hodinách bylo realizováno opakování a upevňování učiva z předešlých vyučovacích hodin. Učitelé přihlíželi k aktuálnímu složení třídy, k individuálním vzdělávacím potřebám žáků. Návaznost probíraného učiva na předcházející témata je zajištěna.

Výuka matematiky je ve škole zajišťována sedmi vyučujícími na 1. stupni a dvěma vyučujícími

na 2. stupni základní školy, a to s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Všechny vyučovací hodiny fyziky byly přiděleny jedné vyučující a rovněž tak chemie; obě mají odbornou a pedagogickou způsobilost. Po stránce věcné a odborné správnosti byla výuka realizována bez zásadních nedostatků na velmi dobré úrovni.

Výuka matematiky probíhala v kmenových třídách, výuka fyziky a chemie v odborné učebně. Zvolené učebnice a další učební texty odpovídají realizovanému vzdělávacímu programu; jsou všem žákům k dispozici. Učební pomůcky pro tyto předměty jsou k dispozici v kvalitě a množství, jež umožňuje realizovat vzdělávací program školy v plném rozsahu. Učební pomůcky a didaktická technika byly využity i v hospitovaných hodinách, a to účelně. Estetická úroveň většiny učeben (kmenových tříd i odborné) je podnětná, v případě odborné učebny fyziky a chemie jde o učebnu s vybavením umožňujícím realizovat demonstrační pokusy nebo pracovat týmově v rámci plnění žákovských laboratorních úloh.

Řazení vyučovacích hodin, jakož i pracovní prostředí tříd jsou z psychohygienického hlediska přínosné a mají kladný vliv na pracovní nasazení žáků. Bylo dbáno (na 1. stupni) na relaxaci promyšleným zařazením např. pohybových a uvolňovacích cviků v průběhu vyučovací jednotky. Podstatná část hodin byla zaměřena na procvičování, upevňování nebo ověřování získaných vědomostí. Ve fyzice a chemii bylo dbáno na názornost, vyučující zejména demonstračním pokusem dokladovali žákům některé teoretické závěry. Převládá frontální způsob práce, často sledovanou výukovou formou byla samostatná práce (ve většině vyučovacích hodin byl jí dán dostatečný časový prostor). Pozitivem je individuální práce s žáky, zaznamenána byla i skupinová práce (fyzika). Patrné jsou mezipředmětové vztahy. V matematice je důraz kladen na zvládnutí základních početních operací, v ostatních na pochopení vztahů a souvislostí mezi teorií a praxí. S úspěchem vyučující využívali různé aktivizační metody. Součástí řízené samostatné práce byla průběžně prováděna kontrola výsledků činností - čas určený na tuto činnost byl zcela dostatečný. Zvýšena pozornost je věnována kontrole domácích úkolů. Žáci prokazovali schopnost aplikace osvojených postupů a dovedností. Organizační pokyny vyučujících byly většinou jasné a srozumitelné. Výběr informací byl přiměřený náročnosti učiva a podmínkám třídy. Během výuky bylo pracováno s učebnicemi či jinými učebními texty; využití pomůcek nebo písemných materiálů zvyšovalo efektivitu výuky. Vyučovací čas byl ve většině hodin využíván efektivně. V hospitovaných hodinách nebyly pozorovány zásadní metodické nedostatky.

V úvodu většiny hospitovaných hodin nechyběla vstupní motivace, která vyučujícímu umožnila navodit potřebnou atmosféru - zaujmout žáky problémem, aktivizovat je. Žáci ve většině vyučovacích hodin spolupracovali s učitelem. Aktivitu podporovala zejména týmová spolupráce. Celkově byly hodiny motivačně na dobré úrovni, individuálně se objevovaly soutěživé prvky, pozitivní posilování a aplikační úlohy. Do procesu učení se zapojovala většina žáků. Úspěšnost učení se žáků byla velmi dobrá, obdobně tak i jejich aktivita a zájem o výuku.

Vyučujícími byl vytvářen prostor pro vyjadřování vlastního názoru, s žáky byla vedena diskuse a v ojedinělých případech bylo umožněno žákům předkládat alternativní způsoby řešení. Bylo přihlíženo k schopnostem žáků, jejich individuálním potřebám - učitelé zohledňovali individuální možnosti žáků (nadání, zdravotní postižení apod.). Rozvíjeny byly komunikativní dovednosti i ve smyslu popisu matematického, fyzikálního či jiného problému s využitím odborných výrazů, zdůvodnění zvoleného postupu řešení nebo diskuse ke správnosti výsledku. Verbální a neverbální projev vyučujících byl na velmi dobré úrovni. Z jednání učitelů a reakcí žáků lze usuzovat, že učitelé mají přirozenou autoritu a pozitivně jsou rozvíjeny vzájemné vztahy učitel - žák, žák - žák. Komunikace je založena na vzájemné důvěře. Učitelé svou autoritou pozitivně ovlivňovali průběh hodiny. Žáci projevovali ve většině sledovaných hodin pozitivní vztah k výuce svým aktivním přístupem. Výuka probíhala v ovzduší vzájemné důvěry, bez rušivých prvků (např. nekázeň) v klidné pracovní atmosféře.

Hodnocení výsledků vyučovacích činností s ohledem na cíl hodiny a pracovní výsledky žáků bylo realizováno většinou v závěru vyučovacích hodin, a to zejména vyučujícími (v jedné hodině i žáky). Otázky kladené žákům byly zaměřeny nejen na pamětní zvládnutí učiva, občas i na pochopení vztahů a souvislostí. Vyučující oceňují u žáků snahu a pokrok, v hodnocení byly respektovány jejich individuální dispozice. Často využívána byla pochvala. Vyučující zdůvodňovali hodnocení žáků.

Souhrnně hodnotí inspekce průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované výuce matematiky, fyziky a chemie jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné a výtvarné výchově

Týdenní časové dotace jsou ve všech ročnících stejné, a to jedna hodina týdně ve výtvarné výchově a dvě hodiny týdně v tělesné výchově - odpovídají schválenému učebnímu programu. Vyučující mají zpracovány pro jednotlivé ročníky tematické plány, které jsou sestaveny přehledně s odpovídající návazností učiva. Cíle výuky respektovaly individuální vzdělávací potřeby žáků, byly stanoveny vždy vhodně a přiměřeně.

Výuka sledovaných předmětů byla svěřena učitelům s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Hodiny vynikaly vysokou mírou motivace a kultivované komunikace s žáky, organizací vyučování a aktivizací žáků. Byly vedeny správně po stránce věcné a odborné.

Výuka výtvarné výchovy probíhala v odborné učebně a tělesné výchovy na sportovištích, která má k dispozici škola. Tato pracoviště poskytovala pedagogicky podnětné a materiálně kvalitní prostředí. Psychohygienické požadavky na prostředí byly splněny. Výuka sledovaných předmětů byla dostatečně zajištěna odpovídajícími učebními pomůckami.

Hodiny byly vedeny velmi rozmanitou organizací výuky s převládající aktivní rolí žáků. Byl pozorován diferencovaný přístup ke specifickým jedincům či skupinám žáků. Organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. Metodické postupy vyučujících tělesné výchovy byly správné a odpovídaly současnému stavu teorie a praxe výuky tělesné výchovy. Jednotlivé činnosti byly řazeny ve správném pořadí a vyučující kladli značný důraz na bezpečnost žáků. Ve výtvarné výchově průběh vyučovací jednotky pozitivně ovlivňovala příprava pedagoga i žáků na výuku. Žáci měli dostatek podnětů k vlastnímu výtvarnému vyjádření. Většině žáků

bylo umožněno úspěšné uplatnění a efektivita využití vyučovacího času byla vysoká. Na počátku vyučovacího procesu byly stanoveny jasné a srozumitelné cíle, v závěru pak byl dán prostor pro zhodnocení práce.

Žáci byli ve výuce aktivní a projevovali pozitivní vztah k činnostem, které byly ve specifických disciplínách (činnostech) prováděny. Úspěšné zvládnutí stanovených úkolů bylo ve většině hodin podpořeno osobností vyučujícího.

Verbální a neverbální komunikace mezi učiteli a žáky byla velmi dobrá, pohotovost a kvalita ústního projevu pedagogů byly na velmi dobré úrovni. Osobnost a individualitu žáků učitelé plně respektovali. V průběhu všech hospitovaných hodin bylo zřejmé dodržování dohodnutých pravidel a kladný přístup většiny žáků k výuce i k učitelům. Žáci měli možnost vyjádřit vlastní názor, projevit emocionálně úspěšné zvládnutí úkolu. Kázeňské problémy nebyly zaznamenány, individuální projevy živosti byly řešeny s potřebnou mírou taktu a zdravé tolerance.

Ve všech fázích vyučovací jednotky probíhalo dílčí hodnocení; pedagog žáky zejména povzbuzoval, chválil dobrý výkon, oceňoval pokrok. Hodnocení žáků učitelem mělo aktivizující význam pro další činnosti. Ve výtvarné výchově bylo zaznamenáno hodnocení a sebehodnocení žáků při prezentaci výsledků výtvarných činností.

Shrnutím jednotlivých atributů je úroveň výuky sledovaných předmětů hodnocena jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopise, přírodovědě, zeměpise, vlastivědě, prvouce a dějepise

Časové hodinové dotace ve sledovaných předmětech jsou v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu. Ve vyučovacích jednotkách byly stanoveny cíle výuky vhodně a přiměřeně, byly respektovány individuální vzdělávací potřeby žáků. Účelnost, konkretizace a míra naplňování výchovně-vzdělávacích cílů ve sledované výuce a rovněž návaznost probíraného učiva na předcházející témata jsou plněny.

Vyučující výše sledovaných předmětů mají odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost. Věcná a odborná správnost výuky byla dodržována. Vyučovací hodiny sledovaných předmětů probíhaly v kmenových třídách, které jsou optimálně vybaveny učebními pomůckami, aktuálními učebnicemi i didaktickou technikou. Výuka probíhala ve třídách s vysokou estetickou úrovní.

Řízení výuky bylo účelné, vyučovací čas byl žáky adekvátně naplňován, zastoupení aktivních činností žáků (možnost hledat, objevovat, používat vlastní postupy řešení, používat různé informační zdroje) byly ve výuce zcela běžné. Ve výuce převažoval frontální způsob výuky, žáci využívali i prvků skupinové práce, častá byla práce s učebnicí. Zcela dostačující byla role vyučujícího jako organizátora i jako zdroje informací. Individuální přístup učitele k žákům byl vyvážený, individuální tempo a úkoly byly pro většinu žáků dobře zvládnutelné, nebylo nutné časté upevňování učiva. Relaxace byla nenásilná a bylo jí více využito v hodinách na 1. stupni.

Aktivita a zájem žáků o výuku byly vždy patrné, většina se snažila plnit stanovené úkoly nebo se alespoň na nich v rámci týmové spolupráce podílet. Úspěšnost učení žáků byla vysoká.

Stanovená pravidla komunikace mezi učitelem a žáky byla oboustranně akceptována, žáci v dostatečné míře využívali možnost vyjádřit vlastní názor, zapojovali se do diskuze, byl vytvářen prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků. Dílčí nekázeň nebyla zaznamenána. Vyučující se snažili u žáků upevňovat jejich sebedůvěru, sebeúctu, výchovu k toleranci a vzájemnému respektování. Komunikativní dovednosti měly u žáků v hospitovaných hodinách rozdílnou úroveň.

Ve vyučovacích jednotkách byly ze strany vyučujících respektovány individuální schopnosti žáků (velmi často se jednalo i o zdravotně postižené děti), byla využívána pochvala, docházelo k ocenění pokroku a to i u žáků s průměrným a slabým prospěchem, zdůvodnění hodnocení žáků učitelem bylo časté, sebehodnocení žáků bylo zaznamenáno pouze sporadicky.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ředitel školy má vytvořen systém kontroly vzdělávání, výsledky kontrol jsou analyzovány a využívány v další práci. Je zpracován neveřejný plán hospitací a kontrolní činnosti nejužšího vedení školy. Obsah poskytovaného vzdělávání je sledován při hospitacích, čímž vedení školy získává přehled o plnění učebních dokumentů. Z rámcového hospitačního plánu vyplývá, že počet hospitací je závislý na zjištěných skutečnostech. Předpokládané počty jsou stanoveny následovně – ředitel i zástupkyně ředitele si stanovili navštívit všechny třídy a všechny vyučující za školní rok, se zaměřením na pedagogy s krátkou délkou praxe.

Předložený Záznam o hospitaci obsahuje kapitolu vlastní pozorování, hodnocení navštívené hodiny s příslušným doporučením vyučujícímu a konkretizací pozitiv včetně využití didaktické techniky během sledované vyučovací jednotky a vyjádření učitele k závěrům hospitujícího.

Předsedové jednotlivých předmětových komisí a metodických sdružení garantují úroveň výuky příslušných vyučovacích předmětů.

Dle zkušeností a poznatků ředitele školy je hodnocení žáků pozitivně motivující informací o vlastních schopnostech a vede k rozvoji jejich osobnosti. Klasifikace a hodnocení se řídí právně závaznými předpisy.

Výsledky vzdělávání v přírodovědných a společenskovedních předmětech učitelé zjišťují vlastními evaluačními nástroji, převážně ústním zkoušením s následnou klasifikací znalostí učiva stanoveného osnovami. Hodnoceny jsou i referáty samostatně zpracované žáky, laboratorní práce a vybraná písemná cvičení nebo tzv. desetiminutovky.

Autoevaluace poskytuje učitelům důležitou zpětnou vazbu o aktuálním stavu, úrovni a kvalitě poskytovaného vzdělání a o podmínkách, ve kterých se tento vzdělávací proces realizuje. Je sledována úspěšnost umístění absolventů v přijímacím řízení, plnění dílčích plánů a celková práce školy, čímž škola získává zpětnou vazbu o míře úspěšnosti svého vzdělávacího úsilí.

Z přehledu o rozmístění žáků 9. třídy ve školním roce 2002/2003 je zřejmé, že absolventi školy, kteří si podali přihlášku ke studiu v gymnáziu, resp. střední odborné škole ukončené maturitní zkouškou, byli ke studiu přijati.

Průběh a výsledky veškeré sledované výuky byly celkově na velmi dobré úrovni.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol jsou v souladu se zřizovací listinou.

Významnou úlohu při plnění vzdělávacího programu hrají návštěvy divadelních a filmových představení. Ve spolupráci s městskou knihovnou byly připraveny knihovnické lekce.

Žáci školy se úspěšně účastní řady soutěží (recitační soutěže, čtenářská soutěž, soutěž Mistrz ortografie, literární soutěže, olympiády v českém jazyce, soutěž Mytologická křížovka), ale i soutěží v matematice, fyzice, biologii, anglické a německé konverzaci.

Kromě soutěží a olympiád se škola účastní i dalších významných společenských a sportovních akcí - např. Dny Země, Dny zdraví.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy s polským jazykem vyučovacím Třinec, Nádražní 10, okres Frýdek-Místek ze dne 1. října 2002 vydaná Městem Třinec včetně přílohy č. 1 a dodatku č. 1
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 30 143/02-21 s účinností od 1. ledna 2003
3. Záписy z pedagogických rad za školní rok 2003/2004
4. Výroční zpráva ředitele školy o činnosti školy ve školním roce 2002/2003 ze dne 29. září 2003
5. Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy žáků ve školním roce 2003/2004
6. Pracovní řád ze dne 28. srpna 2003
7. Řád školy ze dne 28. srpna 2003
8. Provozní řády odborných učeben ze dne 28. srpna 2003
9. Plán řídicí, kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2003/2004 ze dne 28. září 2003
10. Rozvrhy hodin a délky přestávek ve školním roce 2003/2004
11. Protokoly o komisionálních zkouškách konaných za školní rok 2002/2003.

ZÁVĚR

Vysoký podíl učitelů ochotných se dále vzdělávat, účelné delegování kompetencí a pravomocí mezi vedoucí pracovníky a jejich týmová práce vytvářejí velmi dobré podmínky pro naplňování výchovně –vzdělávacích cílů školy. Jasná pravidla jejího provozu, stanovená ve vnitřních normách vztahujících se k žákům i zaměstnancům, zajišťují

bezproblémový chod. Systém kontroly práce zaměstnanců je účinný. Odpovídající je odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků, chybí pouze kvalifikační studium výchovné poradkyně. Personální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Prostředí a prostory, v nichž probíhá výuka, vybavení didaktickou technikou a pomůckami a jejich účelné využívání vytvářejí celkově velmi dobré materiálně-technické podmínky pro efektivní realizaci vzdělávacího programu základní školy.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly vynikající nebo velmi dobré ve všech sledovaných předmětech. Efektivní využívání materiálního vybavení školy příznivě ovlivnilo kvalitu výuky. Při frontálních metodách práce se většinou učitelů dařilo kladením otázek a problémovými úkoly žáky aktivizovat a zapojit do vyvozování nových poznatků. Tvořivá práce žáků v nižších ročnících, založená na aktivním učení, výrazně přispěla k jejich zájmu o předmět, stejně jako velmi dobrá motivace v průběhu většiny sledované výuky. Učitelé věnovali pozornost rozvoji komunikativních dovedností žáků, v menší míře podporovali týmovou práci žáků s využitím žákovské interakce. Ve většině hodin vládla příjemná, nestresující pracovní atmosféra, vyznačující se vzájemným respektem, učitelé vytvářeli prostor pro vyjádření vlastního názoru, čehož ne všichni žáci dovedli využít. Hodnocení a klasifikace žáků, realizované v souladu s klasifikačním řádem, byly v převážné většině předmětů využívány jako motivující prvek. Od poslední inspekce, konané v roce 1999, lze konstatovat pozitivní vývoj v oblasti efektivního využívání materiálních zdrojů ve výuce a postupném zavádění aktivizujících vyučovacích metod zohledňujících rozvíjení komunikativních dovedností žáků a schopnosti vzájemné spolupráce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razitko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Václav Leikep	Mgr. Václav Leikep v. r.
Členové týmu	Mgr. Kazimír Worek	Mgr. Kazimír Worek v. r.
	Mgr. Vladislav Vančura	Mgr. Vladislav Vančura v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Lenka Fulnečková, Bedřiška Starzewska

V Ostravě dne 10. května 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. květen 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Tadeáš Szkucik

Mgr. Tadeáš Szkucik v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Matiční 20, 702 00 Ostrava 2. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacímho protokolu ČŠI
Krajský úřad MSK, odbor školství,	2004-06-02	n6-1244/04-11035

mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava		
Zřizovatel: Město Třinec, Jablunkovská 160, 739 61 Třinec	2004-06-02	n6-1245/04-11035

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.